

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Кафедра міжнародних економічних відносин імені Артура Голікова

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної
роботи
Антон ПАНТЕЛЕЙМОНОВ

20 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

**МІЖНАРОДНА ІНФОРМАЦІЯ ТА ІНФОРМАЦІЙНО-
АНАЛІТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ**

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
галузь знань 29 Міжнародні відносини
спеціальність 292 "Міжнародні економічні відносини"
освітні програми Міжнародні економічні відносини,
вид дисципліни обов'язкова
факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

2021 / 2022 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

“27” серпня 2021 року, протокол № 1

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: к.е.н., доц. Гончаренко Н.І., ст. викл. Іщенко М.О.

Програму схвалено на засіданні кафедри міжнародних економічних відносин імені Артура Голікова

Протокол від “26” серпня 2021 року № 1

Завідувач кафедри міжнародних економічних відносин імені Артура Голікова

(підпис)

Надія КАЗАКОВА
(прізвище та ініціали)

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Міжнародні економічні відносини»

Гарант освітньо-професійної програми «Міжнародні економічні відносини»

(підпис)

Надія КАЗАКОВА
(прізвище та ініціали)

наказом -
Програму погоджено методичною комісією факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Протокол від “26” серпня 2021 року № 1

наказом -
Голова методичної комісії факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Лариса ГРИГОРОВА-БЕРЕНДА

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Міжнародна інформація та інформаційно-аналітична діяльність» складена відповідно до освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми підготовки бакалаврів спеціальності 292 “Міжнародні економічні відносини” за освітньо-професійною програмою «Міжнародні економічні відносини».

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. **Метою** викладання навчальної дисципліни “Міжнародна інформація та інформаційно-аналітична діяльність” є ознайомлення студентів із теоретичними основами та практичними аспектами застосування інформації, а також із правовими аспектами її поширення та використання; навчити ефективно застосовувати сучасні методи інформаційного впливу й комунікації, а також керувати інформаційними процесами.

1.2. Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Міжнародна інформація та інформаційно-аналітична діяльність» є вивчення сутності поняття інформації, її ролі у міжнародних економічних і політичних процесах, стратегій і практики міжнародної інформаційної політики; формування навичок використання сучасних інформаційних та комунікаційних технологій (із ОПП) у міжнародних відносинах.

Згідно з ОПП студенти мають набути **загальних компетенцій**, а саме:

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов’язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК3. Здатність навчатися та бути сучасно навченим.

ЗК4. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК6. Здатність спілкуватися іноземними мовами.

ЗК7. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.

ЗК8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК9. Уміння бути критичним та самокритичним.

ЗК10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК11. Здатність працювати в команді.

ЗК12. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

Згідно з ОПП студенти мають набути **фахових компетенцій**, а саме:

ФК1. Здатність виокремлювати характерні ознаки та тенденції розвитку світового господарства, особливості реалізації економічної політики та світових інтеграційних/дезінтеграційних процесів, у тому числі євроатлантичної інтеграції.

ФК2. Здатність використовувати базові категорії та новітні теорії, концепції, технології і методи у сфері міжнародних економічних відносин з урахуванням їх основних форм, застосовувати теоретичні знання щодо функціонування та розвитку міжнародних економічних відносин.

ФК3. Здатність виявляти особливості функціонування середовища міжнародних економічних відносин та моделей економічного розвитку.

ФК4. Здатність обґрунтовувати особливості реалізації форм міжнародних економічних відносин на мега-, макро-, мезо- і мікрорівнях.

ФК5. Здатність здійснювати комплексний аналіз та моніторинг кон'юнктури світових ринків, оцінювати зміни міжнародного середовища та вміти адаптуватися до них.

ФК6. Здатність аналізувати міжнародні ринки товарів і послуг, інструменти та принципи регулювання міжнародної торгівлі.

ФК7. Здатність аналізувати теорії та механізми реалізації міжнародних валютно-фінансових і кредитних відносин.

ФК9. Здатність до діагностики стану досліджень міжнародних економічних відносин та світового господарства у міждисциплінарному поєднанні із політичними, юридичними, природничими науками.

ФК10. Здатність обґрунтовувати доцільність застосування правових, економічних та дипломатичних методів (засобів) вирішення конфліктних ситуацій на міжнародному рівні.

ФК11. Здатність проводити дослідження економічних явищ та процесів у міжнародній сфері з урахуванням причинно-наслідкових та просторово-часових зв'язків.

ФК12. Здатність використовувати нормативно-розпорядчі документи та довідкові матеріали при здійсненні професійної діяльності у сфері міжнародних економічних відносин.

ФК13. Здатність проводити оцінку та аналіз безпекової компоненти у міжнародних економічних відносинах.

ФК14. Здатність спілкуватися на професійному та соціальному рівнях з використанням фахової термінології, включаючи усну і письмову комунікацію державною та іноземними мовами.

ФК15. Здатність застосувати методи, правила і принципи функціонування міжнародних економічних відносин для розвитку зовнішньоекономічної діяльності України.

ФК16. Здатність постійно підвищувати теоретичний рівень знань, генерувати й ефективно використовувати їх в практичній діяльності.

1.3. Кількість кредитів – 5.

1.4. Загальна кількість годин – 150 год.

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Обов'язкова	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
2-й	2-й
Семестр	
3-й	3-й
Лекції	
32 год.	18 год. (в т.ч. 4- аудиторні, 14 – дистанційні)
Практичні, семінарські заняття	
16 год. практичні 16 год. семінарські	год.
Самостійна робота	
86 год.	132 год.

1.6. Заплановані результати навчання:

Згідно з ОПП студенти мають набути **програмних результатів навчання**, а саме:

ПРН1. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, усвідомлюючи необхідність навчання впродовж усього життя, проявляти толерантність та готовність до інноваційних змін.

ПРН2. Вільно спілкуватися з професійних питань державною та іноземними мовами усно і письмово, фахово використовувати економічну термінологію.

ПРН3. Використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології, програмні пакети загального і спеціального призначення.

ПРН4. Систематизувати й упорядковувати отриману інформацію щодо процесів і явищ у світовому господарстві; оцінювати та пояснювати вплив ендогенних і екзогенних факторів на них; формулювати висновки і розробляти рекомендації з урахуванням особливостей національного і міжнародного середовища.

ПРН5. Володіти навичками самоаналізу (самоконтролю), бути зрозумілим для представників інших бізнес-культур та професійних груп різного рівня (з фахівцями з інших галузей знань/видів діяльності) на засадах цінування різноманітності, мультикультурності, толерантності та поваги до них.

ПРН6. Планувати, організовувати, мотивувати, оцінювати та підвищувати результативність колективної праці, здійснювати дослідження в групі під керівництвом лідера, з урахуванням вимог та особливостей сьогодення в умовах обмеженості часу.

ПРН7. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПРН9. Розуміти і вміти застосовувати, відповідно до інших вимог освітньої програми, сучасні теорії та методи розв'язання спеціалізованих складних задач і практичних проблем у сфері міжнародної торгівлі товарами та послугами, міжнародного руху капіталу, міжнародних валютнофінансових та кредитних відносин, мобільності людських ресурсів, міжнародного трансферу технологій.

ПРН10. Ідентифікувати та виокремлювати особливості функціонування суб'єктів міжнародних відносин та моделей їх економічного розвитку.

ПРН11. Обґрунтовувати власну думку щодо конкретних умов реалізації форм міжнародних економічних відносин на мега-, макро-, мезо- і мікрорівнях.

ПРН12. Здійснювати комплексний аналіз складних економічних систем, зіставляти та порівнювати їх складові, оцінювати й аргументувати оцінки результативності їх функціонування.

ПРН13. Підбирати і вміло застосовувати аналітичний інструментарій дослідження стану та перспектив розвитку окремих сегментів міжнародних ринків товарів і послуг з використанням сучасних знань про методи, форми й інструменти регулювання міжнародної торгівлі.

ПРН15. Визначати функціональні особливості, характер, рівень та ступінь взаємозв'язків між суб'єктами міжнародних економічних відносин різного рівня та налагоджувати комунікації між ними.

ПРН16. Демонструвати знання про стан досліджень міжнародних економічних відносин та світового господарства у міждисциплінарному поєднанні із політичними, юридичними, природничими науками.

ПРН17. Визначати причини, типи та характер міжнародних конфліктів і суперечок, обґрунтовувати і застосовувати економічні, юридичні та дипломатичні методи і засоби їх вирішення на міжнародному рівні, відстоюючи національні інтереси України.

ПРН18. Досліджувати економічні явища та процеси у міжнародній сфері на основі розуміння категорій, законів; виділяючи й узагальнюючи тенденції, закономірності функціонування та розвитку світового господарства з урахуванням причинно-наслідкових та просторово-часових зв'язків.

ПРН19. Розуміти та застосовувати чинне законодавство, міжнародні нормативні документи і угоди, довідкові матеріали, чинні стандарти і технічні умови тощо у сфері міжнародних економічних відносин.

ПРН20. Відстоювати національні інтереси України з урахуванням безпекової компоненти міжнародних економічних відносин.

ПРН22. Застосовувати відповідні методи, правила і принципи функціонування міжнародних економічних відносин для розвитку зовнішньоекономічної діяльності України.

ПРН23. Усвідомлювати необхідність навчання впродовж життя з метою підтримки професійної компетентності на високому рівні.

ПРН24. Обґрунтовувати вибір і застосовувати інформаційно-аналітичний інструментарій, економіко-статистичні методи обчислення, складні техніки аналізу та методи моніторингу кон'юнктури світових ринків.

ПРН25. Презентувати результати дослідження на базі яких, розробляються рекомендації та заходи з адаптації до змін міжнародного середовища.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти мають **знати** :

- значення міжнародної інформації у формуванні зовнішньої політики держави;
- правові основи збирання, використання та розповсюдження інформації;
- класифікацію та вимоги до дипломатичних документів;
- характерні риси та види процесу планування;
- особливості процесу оцінки інформації;
- методи аналізу та методик розробки аналітичних прогнозів в інформаційно-аналітичній роботі;
- синергетичні та когнітологічні аспекти інформаційно-аналітичної діяльності;
- особливості процесу зберігання інформації;
- основні види сучасних інформаційних технологій.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Міжнародна інформація як особлива галузь міжнародного співробітництва

Тема 1. Основні поняття міжнародної інформації

Інформаційна парадигма сучасної цивілізації

Основні поняття міжнародної інформації. Види інформації, її властивості, інформаційні процеси. Інформаційні системи, цілі їх побудови та загальні характеристики; еволюція інформаційних систем.

Міжнародна інформація. Основні поняття міжнародної інформації: інформаційні ресурси, інформаційний потенціал, інформаційна могутність, національний інформаційний продукт, міжнародний інформаційний простір, міжнародна інформаційна політика. Основні види міжнародної інформації, їх відмінність. Функції та джерела міжнародної інформації.

Тема 2. Міжнародний обмін інформацією в сучасній системі світогосподарських зв'язків

Інформація і технології як особливі об'єкти МЕН, значення інформації як особливого фактора виробництва, інформаційна основа технологій, вартість інформації.

Забезпеченість розвинених країн та країн, що розвиваються інформаційними ресурсами, причини інформаційної відсталості країн "третього" світу.

Основні форми обміну передовою інформацією та технологіями; вивіз людського капіталу.

Правовий захист інформації, поняття інтелектуальної власності, патентування, охорона авторських прав, охорона товарних знаків, ліцензії та комерційна таємниця. Види розрахунків за отриману інформацію.

Міжнародні організації, які регулюють правила обміну результатами інтелектуальної власності, Всесвітня організація інтелектуальної власності, Європейське патентне відомство, Європейська патентна організація.

Тема 3. Інформаційне суспільство

Поняття інформаційного суспільства, його основні характеристики, відмінності від традиційного суспільства. Світовий інформаційний сектор, зайнятість населення у сфері інформаційних технологій. Вплив індустрії інформації на інші сфери бізнесу. Потенціальні можливості та переваги інформаційних технологій та комунікацій. Принципи доступу до загальносуспільної інформації. Роль держави у формуванні інформаційного суспільства. Тенденції в закордонній інформаційній індустрії.

Тема 4. Світовий інформаційний ринок

Міжнародний інформаційний бізнес. Прикладні аспекти міжнародної інформації. Інформаційний ринок, його структура; інформаційні ресурси, інформаційний продукт. Основні постачальники та споживачі інформаційних послуг.

Інформаційна індустрія, її еволюція, основні сектори інформаційно-комунікаційного комплексу. Етапи формування світового ринку електронної інформації. Інформаційний ринок США, Німеччини, Франції. Наслідки процесу інформатизації.

Аналіз циклу прийняття ділового рішення, необхідна інформація в залежності від поставленої мети.

Тема 5. Міжнародна інформаційна політика

Історія, теорія і практика міжнародної інформаційної політики. Основні положення міжнародної інформаційної політики. Динаміка реалізації міжнародних програм. Міжнародна інформаційна політика у ХХІ ст.

Інформаційна політика міжнародних організацій: міжнародні організації у системі міжнародних інформаційних відносин. Класифікація, напрями інформаційної політики та програмної діяльності міжнародних організацій. Діяльність спеціалізованих установ ООН в галузі інформації та комунікації. Програма розвитку ООН (ПРООН). Діяльність Економічної та Соціальної Ради щодо сприяння подоланню проблеми “інформаційної прірви” між розвиненими країнами та країнами, що розвиваються. Історія розвитку та роль Поштового союзу у забезпеченні обміну інформацією між державами, юридичними і фізичними особами. Роль Міжнародного союзу електрозв’язку у рівномірному розвитку комунікативних процесів між державами.

Основні напрями діяльності ЮНЕСКО в інформаційній сфері, діяльність ЮНЕСКО в галузі комунікацій, аналітичні дослідження ЮНЕСКО в галузі інформації та комунікації. Основні програми з вирішення світових інформаційних проблем: Міжнародна програма розвитку комунікацій 1989 р., “Комунікація на службі людству, або Нова комунікативна стратегія ЮНЕСКО” 1995 р., Програма “Інформаційне суспільство для усіх”. Світова доповідь ЮНЕСКО з інформації і комунікації.

Інфоетика цифрового суспільства. Всесвітній конгрес Інфоетика, який організовується та проводиться ЮНЕСКО, створення інформаційного співтовариства для всіх

Тема 6. Інформаційні війни та інформаційна безпека країни

Вплив інформаційної революції на міжнародну систему підтримання миру і безпеки. Політичні, правові та технологічні чинники міжнародної інформаційної безпеки. Прогностичні моделі міжнародної інформаційної безпеки. Типологія інформаційних загроз. Спеціальні інформаційні операції.

Поняття інформаційної війни, методи інформаційного впливу на населення, служби інформаційної безпеки розвинених країн. Департамент спеціальних телекомунікаційних систем і захисту інформації СБУ. Інформаційна безпека громадян, джерела загрози для громадян. Інформаційна безпека в бізнесі. Базовий принцип протидії операціям психологічної війни.

Тема 7. Прикладні аспекти міжнародної інформації

Технології іміджевої дипломатії. Політичний імідж країни, його основні характеристики. Формування іміджу країни за кордоном, його вплив на економічний ріст країни.

PR-технології: визначення, види, властивості, застосування. Чорний PR, його технології та види. Способи протидії чорному PR.

Поняття системи електронного документообігу, можливості систем електронного документообігу, централізоване управління документами, підтримка життєвого циклу документів, колективна робота над документами, забезпечення конфіденційності, маршрутизація документів, інтеграція з іншими системами. Особливості впровадження систем, визначення порядку доступу до інформації. Законодавче і нормативно-правове забезпечення

електронного документообігу. Закон України “Про електронні документи та електронний документообіг”.

Поняття електронного цифрового підпису, його основні задачі та функції, конфіденційність. Електронний цифровий підпис в Україні. Основні проблеми та перспективи. Електронний цифровий підпис і міжнародна інтеграція України. Основні положення Закону України “Про електронний цифровий підпис”.

Розділ 2. Інформаційно-аналітична робота у міжнародних відносинах

Тема 8. Мета, зміст та методологія інформаційно-аналітичної роботи.

Об’єктивна необхідність та економічна сутність інформаційно-аналітичної діяльності. Методологія інформаційно-аналітичної роботи.

Сутність та зміст інформаційно-аналітичної діяльності. Головні цілі ІАД. Об’єкт, предмет та сутність ІАД в міжнародних відносинах.

Основні поняття інформаційно-аналітичної роботи. Рівні ІАР.

Методи і технологія аналітики.

Основні різновиди аналізу: праксеологічний, аксіологічний, системний, каузальний, прогностичний, ситуаційний тощо.

Методологія інформаційно-аналітичної діяльності у міжнародних відносинах.

Засоби інформаційно-аналітичної роботи: інтелектуальні, технічні.

Етапи інформаційно-аналітичних досліджень.

Тема 9. Припущення та передбачення в інформаційно-аналітичній діяльності.

Поняття та цілі припущення. Форми припущення (думка, версія, гіпотеза). Особливість гіпотези як форми припущення. Види гіпотез. Вимоги до гіпотез.

Сутність та зміст передбачення. Поняття прогнозування та прогнозу.

Типологія прогнозів. Пошуковий та нормативний прогноз. Методи прогнозування: метод екстраполяції, історичної аналогії, комп’ютерного моделювання, експертних оцінок, метод сценаріїв майбутнього.

Тема 10. Системний аналіз та теорія операцій в інформаційно-аналітичній роботі.

Системний аналіз в інформаційно-аналітичній роботі. Сутність та основні різновиди системного аналізу. Методологія системного аналізу. Принципи системного аналізу та їх характеристика. Характеристика основних підходів в системному аналізі.

Випадки та характерні риси використання системного аналізу в інформаційно-аналітичній діяльності.

Тема 11. Синергетичні та когнітологічні аспекти інформаційно-аналітичної роботи.

Синергетичні аспекти інформаційно-аналітичної роботи. Синергетична парадигма як методологічна основа сучасної інформаційно-аналітичної діяльності. Категоріальний апарат синергетики. Інструментарій синергетичного підходу та його використання.

Когнітологічні аспекти інформаційно-аналітичної роботи. Інтелектуальні системи та штучний інтелект в системі інформаційно-аналітичної діяльності.

Тема 12. Методика формування інформаційної бази. Методика розробки аналітичних прогнозів у галузі міжнародних відносин.

Методика формування інформаційної бази для прийняття стратегічних, тактичних та оперативних рішень. Метод "3В".

Робота з джерелами. Інтерпретація даних. Фактор дезінформування.

Методи прогнозування. Основні способи прогнозування (експертний, екстраполяції, моделювання). Класифікація методів прогнозування: експертні (інтуїтивні) та фактографічні (формалізовані) методи. Інтуїтивні методи (індивідуальні і колективні). Фактографічні методи.

Джерела помилок прогнозів (джерела регулярних помилок: метод, прогнозист, вихідні дані; джерела нерегулярних помилок). Проблема верифікації прогнозу. Засоби верифікації прогнозу.

Методика розробки аналітичних прогнозів в галузі міжнародних відносин.

Тема 13. Методи аналітично-синтетичної обробки інформації.

Основи аналізу документів. Внутрішній та зовнішній аналіз документів.

Основні види аналітико-синтетичної обробки документів.

Планування. Оцінка інформації. Вибіркове оновлення інформації. Отримання завершеної інформації. Вибір методів аналізу.

Реферування в інформаційній діяльності. Види рефератів.

Анотування в інформаційній діяльності.

Індексування в інформаційній діяльності. Системи класифікацій.

Оглядово-аналітична діяльність. Види оглядів: бібліографічний, реферативний, аналітичний, прогностичний.

Тема 14. Підготовка інформаційно-аналітичних документів.

Підготовка аналітичних висновків і практичних рекомендацій.

Методика і практика складання аналітичної записки з проблем міжнародних відносин. Структура аналітичної записки (визначення та опис

проблеми аналізу, довідкова інформація, обґрунтування пропозицій, впровадження).

Відмінності підсумкових документів прикладних аналітичних розробок від підсумкових документів фундаментальних досліджень (критерії: обсяг, способи підтвердження новизни і значимості отриманих висновків, представлення інформаційних джерел дослідження, підходи до верифікації результатів).

Дипломатичні документи. Вимоги до офіційних дипломатичних документів. Типи звітів.

Тема 15 . Інформаційно-аналітична робота в закордонних установах. Чинники, що визначають стан держави та її положення на світовій арені.

Інституціональна основа інформаційно-аналітичної роботи в закордонних установах. Функції та завдання інформаційно-аналітичних відділів.

Інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності зовнішньополітичних відомств. Інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності дипломатичних установ у країні перебування.

Види інформаційних документів, що готуються в посольствах, генконсульствах, представництвах: документи письмових офіційних зносин між державами, документи відомчого характеру.

Інформаційно-аналітична діяльність у дипломатичних представництвах України.

Чинники, що визначають стан держави та її положення на світовій арені: підхід Р. Боска, підхід Ф. Брайара та М.-Р.Джалілі. Об'єктивні та суб'єктивні чинники (умовно-статичні та умовно-динамічні). Характер впливу кожного чиннику на положення держави на світовій арені.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Основні поняття міжнародної інформації												
Тема 1. Основні поняття міжнародної інформації	9	2	2			5	9	1				8
Тема 2. Міжнародний обмін інформацією у сучасній системі світогосподарських зв'язків	10	2	2			6	12	2				10
Тема 3. Інформаційне суспільство	10	2	2			6	9	1				8
Тема 4. Світовий ринок інформації	10	2	2			6	9	1				8
Тема 5. Міжнародна інформаційна політика	9	2	2			5	9	1				8
Тема 6. Інформаційні війни та інформаційна безпека країни	9	2	2			5	9	1				8
Тема 7. Прикладні аспекти міжнародної інформації	18	4	4			10	18	2				16
Разом за розділом 1	75	16	16			43	75	9				66
Розділ 2. Інформаційно-аналітична робота у міжнародних відносинах												
Тема 8. Мета, зміст та методологія інформаційно-аналітичної роботи.	9	2	2			5	9	1				8
Тема 9. Припущення та передбачення в інформаційно-аналітичній діяльності.	10	2	2			6	9	1				8
Тема 10. Системний аналіз та теорія операцій в інформаційно-аналітичній роботі.	9	2	2			5	9	1				8
Тема 11.	10	2	2			6	9	1				8

Синергетичні та когнітологічні аспекти інформаційно-аналітичної роботи.												
Тема 12. Методика формування інформаційної бази. Методика розробки аналітичних прогнозів у галузі міжнародних відносин.	9	2	2			5	9	1				8
Тема 13. Методи аналітично-синтетичної обробки інформації.	10	2	2			6	9	1				8
Тема 14. Підготовка інформаційно-аналітичних документів.	9	2	2			5	9	1				8
Тема 15. Інформаційно-аналітична робота в закордонних установах. Чинники, що визначають стан держави та її положення на світовій арені.	9	2	2			5	12	1				10
Разом за розділом 2	75	16	16			43	75	9				66
Усього годин	150	32	32			86	150	18				132

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Основні поняття міжнародної інформації	2
2	Міжнародний обмін інформацією у сучасній системі світогосподарських зв'язків	2
3	Інформаційне суспільство	2
4	Світовий ринок інформації	2
5	Міжнародна інформаційна політика	2
6	Інформаційні війни та інформаційна безпека країни	2
7	Прикладні аспекти міжнародної інформації	4
	РАЗОМ	16

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
8	Мета, зміст та методологія інформаційно-аналітичної роботи.	2
9	Припущення та передбачення в інформаційно-аналітичній діяльності.	2
10	Системний аналіз та теорія операцій в інформаційно-аналітичній роботі.	2
11	Синергетичні та когнітологічні аспекти інформаційно-аналітичної роботи.	2
12	Методика формування інформаційної бази. Методика розробки аналітичних прогнозів у галузі міжнародних відносин.	2
13	Методи аналітично-синтетичної обробки інформації.	2
14	Підготовка інформаційно-аналітичних документів.	2
15	Інформаційно-аналітична робота в закордонних установах.	2
	РАЗОМ	16

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин	
		Денна	Заочна
1	Охарактеризувати основні поняття міжнародної інформації	5	8
2	Проаналізувати міжнародний обмін інформацією в сучасній системі світогосподарських зв'язків	6	10
3	Дослідити інформаційне суспільство та світовий інформаційний ринок	6	8
4	Визначити особливості світового ринку інформації	6	8
5	Проаналізувати міжнародну інформаційну політику	5	8
6	Інформаційні війни та інформаційна безпека країни	5	8
7	Прикладні аспекти міжнародної інформації	10	16
8	Визначити мету, зміст та методологію інформаційно-аналітичної роботи.	5	8
9	Охарактеризувати припущення та передбачення в інформаційно-аналітичній діяльності.	6	8
10	Системний аналіз та теорія операцій в інформаційно-аналітичній роботі.	5	8
11	Проаналізувати синергетичні та когнітологічні аспекти інформаційно-аналітичної роботи.	6	8
12	Визначити методика формування інформаційної бази. Методика розробки аналітичних прогнозів у галузі міжнародних відносин.	5	8
13	Проаналізувати методи аналітично-синтетичної обробки інформації.	6	8
14	Оволодіти навиками підготовки інформаційно-аналітичних документів.	5	8
15	Охарактеризувати інформаційно-аналітичну роботу в закордонних установах.	5	10
	РАЗОМ	86	132

6. Індивідуальні завдання

Не передбачається.

7. Методи навчання

Методи навчання у вищій школі спрямовані не лише на передавання і сприймання знань, а й на проникнення у процес розвитку науки, розкриття її методологічних основ.

Метод навчання – спосіб упорядкованої взаємопов'язаної діяльності викладачів та студентів, спрямованої на досягнення поставлених вищою школою цілей.

Сучасні методи навчання у ВНЗ дають можливості для оптимізації наукових процесів і допомагають студентам краще засвоювати матеріали лекцій. Вони полегшують завдання викладачам у тому, щоб донести свій матеріал до слухачів, навіть тих, які не можуть бути в аудиторії і мають потребу в постійному повторенні одного і того ж. **Навчання в університеті** завжди більшою мірою – це теорія. Аналіз і моделювання ситуацій, які можуть статися в реальності або відбувалися з ким-небудь, – це найближчий до практики метод. Якщо студенти будуть розділені на групи з певними завданнями та ролями, при цьому маючи реальні дані на руках, то вони зможуть відчувати, як їх знання можуть бути застосовані на практиці.

Такі **методики навчання** дуже популярні у відомих бізнес-школах, особливо серед студентів MBA. Це допомагає їм знайти нестандартні рішення для цілком стандартних проблем та ситуацій.

Тому, серед методів навчання використовуються: навчальні дискусії, які є публічним обговоренням важливого питання і передбачає обмін думками між студентами або викладачами і студентами. Вона розвиває самостійне мислення, вміння обстоювати власні погляди, аналізувати й аргументувати твердження, критично оцінювати чужі і власні судження. Під час навчальної дискусії обговорюють наукові висновки, дані, що потребують підготовки за джерелами, які містять ширшу інформацію, ніж підручник. Дискусія спрямована не лише на засвоєння нових знань, а й на створення емоційно насиченої атмосфери, яка б сприяла глибокому проникненню в істину. Також, вирішення кейсів, інтерактивні бізнес-ігри, елементи відео лекцій тощо.

8. Методи контролю

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних і семінарських занять: проводяться систематичні усні опитування, виконуються письмові роботи, проводяться самостійні наукові дослідження та готуються аналітичні доповіді за запропонованими темами, ситуативні ігри.

Підсумковий контроль здійснюється під час проведення екзамену.

9. Схема нарахування балів

Критерії оцінювання навчальних досягнень

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на певному освітньому (кваліфікаційному) рівні або на окремих його завершених етапах.

Підсумковий контроль з дисципліни "Міжнародна інформація та інформаційно-аналітична діяльність" включає семестровий контроль, що проводиться у вигляді екзамену.

Структура та складові підсумкової оцінки з дисципліни для студентів денної форми навчання:

Поточний контроль та самостійна робота		Разом	Екзамен	Сума
Розділ 1	Розділ 2	60	40	100
30	30			

Під час роботи на семінарських і практичних заняттях протягом семестру студенти мають можливість отримати максимум 60 балів, з них:

- фронтальні опитування за темами і виконання самостійних письмових завдань – 40 балів;
- складання письмового Тестування за Розділом 1 (10 балів) і Тестування за Розділом 2 (10 балів) – 20 балів.

У разі якщо з поважних причин студент не відвідував навчальні заняття, він має обов'язково виконати індивідуальне завдання (оцінюється максимум у 20 балів) і підготуватися до усного опитування за усіма темами у форматі очного спілкування в аудиторії або zoom-відеоконференції в умовах жорстких карантинних обмежень з заборонаю відвідування ЗВО.

Загальна кількість балів за успішне виконання екзаменаційних завдань – 40. Час виконання – 60 хвилин.

Вміст екзаменаційного білета й оцінювання відповідей на екзамені:

- питання за розділом №1 – 10 балів;
- питання за розділом №2 – 10;
- тестове завдання – 20 (20 питань по 1 балу)

Форма проведення екзамену – **змішана (усна і письмова)**. Студент має письмово викласти відповіді на питання і тестові завдання, що містяться в екзаменаційному білеті і відповісти на запитання викладача в усній формі.

УВАГА! У разі використання заборонених джерел студент на вимогу викладача залишає аудиторію та одержує загальну нульову оцінку (0).

У разі настання / подовження дії **обставин непоборної сили** (в тому числі запровадження жорстких карантинних обмежень в умовах пандемії з заборобою відвідування ЗВО) здобувачам вищої освіти денної та заочної форм навчання надається можливість скласти **екзамен в тестовій формі** (білет містить 20 тестових завдань, здобувач одержує 2 бали за кожну вірну відповідь) **дистанційно на платформі Moodle** в дистанційному курсі «Міжнародна інформація та інформаційно-аналітична діяльність», режим доступу: <https://dist.karazin.ua/moodle/course/view.php?id=3674>.

Структура та складові підсумкової оцінки з дисципліни для студентів заочної форми навчання:

Оскільки студенти заочної форми мають можливість дистанційно вивчати курс "Міжнародна інформація та міжнародна інформаційно-аналітична діяльність", теоретичний матеріал, практичне завдання, методичне забезпечення, питання для самоперевірки та контролю знань (у тому числі питання до екзамену) вони отримують зі сторінок сайту курсу згідно зі структурою курсу та методичними рекомендаціями до його окремих елементів.

Курс складається з 15 тем/лекцій, самостійної роботи, 1 практичної роботи, тестового контролю знань й екзаменаційного завдання.

Лекційний матеріал вивчається самостійно. Схема нарахування балів протягом вивчення матеріалу дистанційно виглядає наступним чином:

Вид навчальної діяльності	Максимальна кількість балів
Поточний тестовий контроль № 1	5
Поточний тестовий контроль № 2	5
Тестовий контроль за розділом 1	15
Практична робота за розділом 2	35
Поточний контроль	60
Підсумковий семестровий контроль (екзамен)	40
Підсумковий контроль	40
ВСЬОГО	100

Підсумковий екзамен студенти заочної форми навчання складають протягом сесії згідно календарного графіку навчання.

Загальна кількість балів за успішне виконання екзаменаційних завдань – 40.

Критерії оцінювання відповідей на екзамені:

- питання за розділом №1 – 10 балів;
- питання за розділом №2 – 10;
- тестове завдання – 20 (20 питань по 1 балу)

У разі використання заборонених джерел студент на вимогу викладача залишає аудиторію та одержує загальну нульову оцінку (0).

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка	
	для чотирирівневої шкали оцінювання	для дворівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно	зараховано
70-89	добре	
50-69	задовільно	
1-49	незадовільно	не зараховано

10. Рекомендована література

Основна література

1. Закон України “[Про інформацію](#)” від 02.10.1992 № 2657-XII // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>
2. Закон України “[Про електронні документи та електронний документообіг](#)” від 22.05.2003 № 851-IV // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/851-15>
3. Закон України “[Про електронний цифровий підпис](#)” від 22.05.2003 № 852-IV // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/852-15>
4. Боднар І.Р. Міжнародна інформація : навч.-метод посіб. для студ.вищ.навч.закл. для самост. вивчення курсу / І.Р.Боднар. – 2-е вид.,стер. – Львів : Новий світ-2000, 2010. – 216 с.
5. Декларація принципів «[Построение информационного общества - глобальная задача в новом тысячелетии](#)» // Всемирная встреча на высшем уровне по вопросам информационного общества г. Женева, 2003 г. - г. Тунис, 2005 г. // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_c57
6. Європейська інформаційна політика. – К. : Наша культура і наука, 2003. – 368с.
7. Європейські публічні комунікації: культура, політика, технології / А.Л. Шинкарук, В.М. Парфенюк, Е.Я. Кац. – Рівне, 2013. – 416 с.
8. Жалило Я.А. Экономическая стратегия формирования информационного общества // Информационное общество. – 2004. – № 2. – с. 37-42.
9. Інноваційна дипломатія ХХІ століття: колективна монографія / Макаренко Є. А., Рижков М. М., Ожеван М. А. та ін. – К.: Центр вільної преси, 2012. – 408 с.
10. Інформаційна безпека: контрманіпулятивні стратегії: Монографія / Макаренко Є.А., Ожеван М.А., Білоусова Н.Б., Піскорська Г.А. та ін.– К.: КНУ ІМВ, 2009. – 464 с.
11. Капітоненко М.Г. Міжнародні конфлікти: Навчальний посібник. – К.: Либідь, 2009. – 352 с.
12. Карпчук Н.П. Міжнародна інформація та суспільні комунікації : навч. посіб. для студ. закл. вищ. освіти / Н. П. Карпчук. – Луцьк ; 2018. – 514 с
13. Картунов О. В. Інформаційне суспільство: аналіз політичних аспектів зарубіжних концепцій: монографія / О. Картунов, О.О. Маруховський. – К.: Університет економіки та права «КРОК», 2012. – 344 с
14. Макаренко Є. А. Віртуальна дипломатія: підручник / Є. А. Макаренко, Н. О. Піпченко. – К.: Центр вільної преси, 2010. – 302 с.
15. Інформаційна безпека держави в сучасних міжнародних відносинах / Рижков М.М., Макаренко Є.А., Даниленко С.І. та ін.: Навчальний посібник. – К.: ІМВ, 2009. – 456 с.

16. Інформаційно-аналітичне забезпечення прогнозно-аналітичної діяльності в міжнародних відносинах: Навчальний посібник / Рижков М.М., Бойчук С.І., Белоусова Н.Б. – К.: ІМВ, 2009. – 201 с.
17. Картунов О. В. Інформаційне суспільство: аналіз політичних аспектів зарубіжних концепцій : монографія / О. В. Картунов, О. О. Маруховський ; ред. О. В. Картунов ; Ун-т економіки та права “КРОК”. – К., 2012. – 343 с.
18. Коломієць В.Ф. Міжнародна інформація (укр.. мовою) : курс лекцій. – К. : КиМУ, 2012 – 370 с.
19. Королько В. Г. Основы паблик рилейшнз : учеб. для вузов. - М. : Рефл-бук; К. : Ваклер, 2003. - 528 с.
20. Кудрявцева С.П., Колос В.В. Міжнародна інформація. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. 2-е видання. – К.: Видавничий Дім "Слово", 2008. – 400 с.
21. Макаренко Є.А., Рижков М.М., та ін. Європейські комунікації. – К.: Видавничий дім Lat&K, 2012. – 632 с.
22. Міжнародна інформація: терміни і коментарі. Навчальний посібник / Макаренко Є. А., Рижков М. М., Кучмій О. П., Фролова о. М. – Вид. 2-ге, доповн. та переробл. – К.: Центр вільної преси, 2016. – С. 69-70.
23. Міжнародна інформаційна безпека: теорія та практика / Макаренко Є.А., Рижков М.М., Ожеван М.А. та ін. - К.: Видавничий дім Lat&K, 2012. – 350 с.
24. Міжнародні інформаційні відносини. К.: Наша культура і наука, 2002. 475с.
25. Міжнародна інформація: навч. посіб. / за ред. Н.П.Требіна; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. – Харків : Право, 2014. – 335 с.
26. Основи інформаційної безпеки держави: Навчальний посібник / Гондюл В.П., Рижков М.М, Андрєєва О.М., Піпченко Н.О., Степко О.М. – К.: ІМВ, 2008. – 250 с.
27. Почепцов Г. Інформаційна політика:навчальний посібник. 2-ге вид. / Почепцов Г., Чукут С. – К.: Знання, 2008. – 663 с.
28. Почепцов Г. Г. Паблик рилейшнз, или как успешно управляют общественным мнением / Г. Г. Почепцов. – М. : Центр, 1998. – 48 с.
29. Українська дипломатична енциклопедія. К.: Знання України, 2004. – т.1,2
30. Чічановський А. А. Інформаційні процеси в структурі світових комунікаційних систем: підручник / А. А. Чічановський, О. Г. Старіш. — К.: Грамота, 2010. — 568 с.

Допоміжна

1. Конвенция учреждающая Всемирную организацию интеллектуальной собственности от 14.07.1967 // http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=995_169
2. Закон України “Про приєднання України до Договору Всесвітньої організації інтелектуальної власності про авторське право ” //Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2002, N 2, ст.16

3. Угода про співробітництво по припиненню правопорушень у сфері інтелектуальної власності // http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=997_154

4. Закон України “ Про ратифікацію Угоди про співробітництво по припиненню правопорушень у сфері інтелектуальної власності” // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2000, N 45, ст.380

5. Окинавская Хартия глобального информационного общества // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/998_163

6. Балабанова Л. В. Зв'язки з громадськістю : навч. посіб. / Л. В. Балабанова, К. В. Савельєва. - Донецьк : ДонДУЕТ, 2007. - 394 с.

7. Бебик В.М. Інформаційно-комунікаційний менеджмент у глобальному суспільстві: психологія, технології, техніка паблік рилейшнз. К.: МАУП, 2005. – 440 с.

8. Білоус В. С. Зв'язки з громадськістю (паблік рилейшнз) в економічній діяльності: Навч. посіб. — К.: КНЕУ, 2005. — 275 с.

9. Добржанська О.Л., Литвиненко Н.П., Панченко Ж.О., Рижков М.М.. Інформаційні ресурси державної ідентичності: Навчальний посібник. – К.: ВПЦ «Київський університет», 2010. – 336с.

10. Запорожець О.Ю. Кризові комунікації у міжнародних відносинах. Навчальний посібник. – К.: ІМВ, 2009. – 82 с.

11. Зв'язки з громадськістю. Наукові основи, методика, практика. Підручник, 3-тє вид. доп. і перероб. К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2009. — 831 с.

12. Макаренко Є. А. Європейська інформаційна політика: монографія / Є. А. Макаренко. – К.: Наша культура і наука, 2000. – 368 с.

13. Макаренко Є.А., Рижков М.М. та ін. Інноваційна дипломатія 21 ст.: Монографія. – К.: Вид-во Лайт енд К, 2012. – 464 с.

14. Міжнародна інформаційна безпека: сучасні виклики та загрози / Л. В. Губерський, Є. А. Макаренко, В. П. Гондюл та ін.. – К.: Наша культура і наука, 2007. – 916 с.

15. Муковський І. Т. Інформаційно-аналітична діяльність у міжнародних відносинах: навчальний посібник / І. Т. Муковський, А. Г. Міщенко, М. М. Шевченко. — К.: Кондор, 2012. — 224 с.

16. Піпченко Н. О. Соціальні медіа у структурі зовнішньої політики провідних міжнародних акторів : Монографія . – К. : Центр вільної преси, 2014. – 334 с.

17. Прес – служба зовнішньополітичних відомств. К., ІМВ. 2005.

18. Примак Т. О. Паблік рилейшнз у бізнесі: Навч. посіб. — К.: КНЕУ, 2006. —176с.

19. Роговский Е. А. США: информационное общество (экономика и политика) / Е. А. Роговский. — М.: Международные отношения, 2008. — 408 с.

20. Шарков Ф. И. Основы теории коммуникации: учебник для вузов. – М. : ИД «Социальные отношения», Изд-во «Перспектива», 2003. – 248 с.

21. Шевченко О.В. PR - та лобі технології в міжнародних відносинах: Навчальний посібник. – К.: ІМВ. 2012 – 197 с.
22. Шевченко О.В. Державний брендинг в міжнародних відносинах: Навчальний посібник. – К.: ІМВ. 2012 – 167 с.
23. Щорс Т. Общественная информация ООН в условиях глобализации / Т. Щорс. — М.: Весь Мир, 2009. — 204 с.

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Європейська обсерваторія інформаційних технологій <http://www.eito.com/>
2. Європейський інститут медіа <http://www.eim.org>
3. Європейський Союз <http://europa.eu.int>
4. Журба Я. Комунікація уряду із суспільством. Бриф аналітичного документу [Електронний ресурс] / Журба Я., Андрусів В. – Режим доступу : <http://analytic.org.ua/wp-content/uploads/2015/06/Brief.pdf>
5. Концепція популяризації України у світі та просування інтересів України у світовому інформаційному просторі [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mip.gov.ua/ru/documents/81.html>
6. Інформаційні війни <http://www.infowar.com>
7. Магда Є. Гібридна війна: сутність та структура феномену / Є. Магда [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://journals.iir.kiev.ua/index.php/pol_n/article/view/2489
8. Маклюэн Г.М. Понимание медиа: Внешние расширения человека [пер. с англ. В. Николаева] [Электронный ресурс] / Г.М. Маклюэн. – М.; Жуковский: «КАНОН-пресс-Ц», «Кучково поле», 2003. – 464 с. – Режим доступа : http://yanko.lib.ru/books/media/mcluhan-understanding_media.pdf
9. Міжнародна асоціація PR <http://www.ipra.org>
10. Міжнародний союз електрозв'язку <http://www.itu.int/>
11. Міністерство закордонних справ України <http://www.mfa.gov.ua/>
12. Основні документи дипломатичного представництва [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.info-library.com.ua/books-text-4341.html>
13. Особливості інформаційної політики Японії [Електронний ресурс]. – режим доступу: http://dn.khnu.km.ua/dn/k_default.aspx?M=k0659&T=02_2&lng=1&st=0
14. Організація з безпеки та співробітництва в Європі <http://www.osce.org/>
15. Організація Об'єднаних Націй <http://www.un.org/>
16. Хемпсон Кіт. Правительство Великобритании. Координация связей с общественностью. <http://www.polit.spb.ru/art.php3>
17. CNN [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.cnn.com>
18. Digital Agenda for Europe [Electronic resource]. – Available at: http://eige.europa.eu/resources/digital_agenda_en.pdf
19. Digital Economy Report 2019 - Value Creation and Capture: Implications for Developing Countries [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://unctad.org/en/PublicationsLibrary/der2019_en.pdf

20. European Infopolitik: Developing EU PD Strategy by Philipe Fiske de Gouvea [http://ics.leeds.ac.uk/papers/pmt/exhibits/2542/EU_Public_Diplomacy_Pamphlet_-_FPC_\(2\).pdf](http://ics.leeds.ac.uk/papers/pmt/exhibits/2542/EU_Public_Diplomacy_Pamphlet_-_FPC_(2).pdf)

21. The Global Competitiveness Report [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.weforum.org/reports/the-global-competitiveness-report-2017-2018>

Особливості навчання за денною формою в умовах продовження дії обставин непоборної сили (в тому числі запровадження карантинних обмежень через пандемію)

В умовах дії карантинних обмежень освітній процес в університеті здійснюється за змішаною формою навчання, а саме:

– дистанційно (за затвердженим розкладом занять) на платформі Zoom проводяться всі лекційні заняття;

– дистанційно на платформі Moodle (<https://dist.karazin.ua/moodle/course/view.php?id=3674>) проводяться практичні (семінарські), індивідуальні заняття та консультації, контроль самостійної роботи;

– аудиторно (за затвердженим розкладом занять) проводяться 10% практичних та семінарських занять у навчальних групах кількістю до 20 осіб з урахуванням відповідних санітарних і протиепідемічних заходів.

Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких карантинних обмежень з заборонаю відвідування ЗВО студентам денної форми навчання надається можливість (за заявою, погодженою деканом факультету) скласти **екзамен в тестовій формі дистанційно на платформі Moodle** в дистанційному курсі «Міжнародна інформація та інформаційно-аналітична діяльність», режим доступу: <https://dist.karazin.ua/moodle/course/view.php?id=3674>.